

El poeta Manel Garcia Grau. CRISTINA CALDERER

Veiu assedegada

Poesia

Els corrents invisibles / Las corrientes invisibles

Manel Garcia Grau

Traducció de Marta Garcia
Pròleg de Josep Manuel Sanabrdón
El Lago. Castelló de la Plana, 2006

D. San Abrams

El mes d'abril d'enguany sortia al carrer *Els corrents invisibles / Las corrientes invisibles*, una antologia general bilingüe de l'obra poètica de Manel Garcia Grau. Al mes de maig es presentava l'obra a Benicarló, la seva ciutat natal. Al mes de juny el poeta moria a Castelló.

Feia tres anys que Garcia Grau havia publicat *La mordassa* (2003), el que seria el seu darrer poemari original. Això vol dir que hem de veure *Els corrents invisibles / Las corrientes invisibles* com l'últim esforç creatiu de Manel Garcia Grau, un esforç de resum i de síntesi d'una carrera de 15 anys, entre el 1988 i el 2003, que es va traduir en 11 reculls de poemes.

En definitiva, *El corrents invisibles / Las corrientes invisibles* conté la lectura que Garcia Grau va voler fer de la seva producció en conjunt i en perspectiva.

Després d'una relectura de la seva obra va acabar triant els 36 poemes que considerava que el representaven. La tria total de 36 poemes prové de tots els seus llibres, sense exclusió, encara que d'una manera gens lineal. En aquest sentit, cal assenyalar que el poeta va prioritzar de molt els poemaris *Llibre de figuracions* (1993), *La ciutat de la ira* (1998) i *Anatema* (2001), per aquest ordre.

Tot i les desigualtats, l'antologia és molt equilibrada i ens deixa sentir a la perfecció la veu de Garcia Grau, la veu que ell mateix va qualificar d'"assedegada". Una veu assedegada de justícia entre els homes, assedegada de llibertat, de coneixement del món, d'intensitat de vida, de comunicar-se a través del seu amor profund per la paraula. Una veu que necessitava els versicles típics del vers lliure de Whitman per expressar tota la seva potència. Una veu que, en última instància, va voler projectar-se més enllà de la pròpia comunitat per mitjà de les acurades versions al castellà de Marta Garcia.

Només cal dir que la publicació en si és molt deficient i que l'obra de Garcia Grau es mereixia una edició millor, més generosa i més acurada.

El cirurgià sensual

Narrativa

La cançó dels deportats

Teresa Pous

Premi Marian Vayreda
Empúries. Barcelona, 2006

Lluís Llor

Plaute va dir que "l'home és un llop per a l'home". Una de tantes mostres són els camps de concentració en temps de guerra. La facilitat amb què passem de torturats a torturadors i viceversa. Els nazis van ser cruels, i després els russos amb ells, tal com ens mostra *La cançó dels deportats*.

Teresa Pous (Llinars del Vallès, 1956) sap escoltar, una actitud no gaire usual, i ha publicat llibres de converses amb diferents personalitats, a més d'assajos de divulgació mèdica. Fruit d'una d'aquestes entrevistes —la que el 1999 va mantenir amb Rodolf Berthold, un català de pare alemany reclutat pel Tercer Reich— ha nascut *La cançó dels deportats*, el seu primer llibre de ficció. La novel·la inclou anècdotes i dades reals (la documentació és exhaustiva, tot i que gens exhibicionista), però és una recreació de la manera en què Pous s'imagina una sèrie de fets, una sèrie de sensacions i sentiments que ens fan sentenciar: *si non è vero è ben trovato*, hi afegeixo: *molto ben trovato*. La credibilitat de les estrofes de la cançó és comparable a la d'*Anotaciones de Jakob Littner desde un agujero bajo tierra*, atribuïdes a Wolfgang Koeppen, i *Una mujer en Birkenau*, de Seweryna Szmaglewska.

La història és senzilla, els matisos, complexos. Alfred Gerhardt és un jove cirurgià de Barcelona reclutat per l'exèrcit nazi. Miraculosament, durant tota l'obra està acompanyat per Rodolf

Hausmann, des de novembre del 1942, quan coincideixen a l'Estació de França amb rumb desconegut. Passen per diferents localitats d'Alemanya, una temporada a París i, un cop acabada la guerra, són presoners en un camp de concentració rus en què sobreviuran quatre anys abans de ser deportats a Sibèria.

A més dels potents llaços de l'amistat amb Rodolf, també som testimonis de l'amor d'Alfred amb Béatrice, com la de Dante, un dels molts referents culturals convocats: música, poesia, cinema, pensament i una de les especialitats de l'autora: textos de medicina llegits en clau filosòfica. L'Alfred du dos llibres: un assaig sobre medicina experimental, el percentatge de racionalitat, i *L'odissea*, símbol del llarg recorregut que l'espera i que estarà marcat per fases de

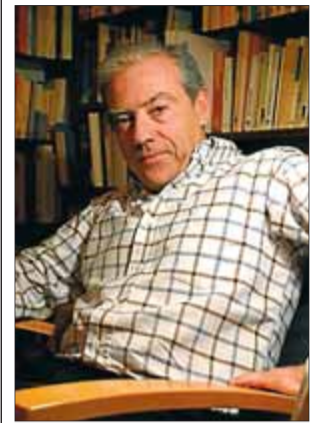
desconcert i indignació, de repulsió i por, de lluita per la supervivència en circumstàncies extremes i una acceptació pacient que fins i tot li permet trobar un bri de bellesa en el camp immens de l'horror.

El ritme és mantingut, gens contemplatiu. La narració mostra un equilibri, una mesura justa entre totes les parts, que afavoreix la lectura continuada, sense entrebancs. A més de l'angoixa existencial del protagonista, assistim a retalls de vida carregats de sensualitat. El mateix Alfred ens diu: "Del meu pare havia heretat l'interès per la música i la poesia, i de la mare el gust pels colors, les olors i les formes".

Si més estrenes fossin com aquesta novel·la, la creació en català seria imprescindible a les fires de llibres i no una convidada.

La novel·lista Teresa Pous amb la seva gossa Kíria. SP

Enric Balaguer. MORELL / EFE

El present fragmentat

Assaig

La totalitat impossible (sobre la fragmentació en la vida actual)

Enric Balaguer

Premi d'assaig de la Generalitat
Valenciana. València, 2006

Xavier Filella

En les darreres tres dècades hem viscut una progressiva fragmentació de la realitat, de manera que la nostra vida ha perdut en vertebració i en sentit de la totalitat. De fet, vivim subjugats per un zàping sense fi que s'alimenta d'un continu desig de novetat. Aquesta és la tesi que exposa Enric Balaguer a *La totalitat impossible*.

Balaguer, professor de literatura a la Universitat d'Alacant, dissectiona la realitat fins a oferir-ne una acurada revisió, que, combinant oportunes referències extretes de la literatura, el cinema, la sociologia i la filosofia, abasta les transformacions més recents de la nostra societat. Un dels canvis més notables, explica l'assagista, s'ha produït en la mateixa qualitat del coneixement. Ara, ens diu, som conscients de la gran incertesa del món, però, potser a causa de la sobreinformació que ens aclapara, som incapços d'articular una cosmovisió que ens en doni una visió de conjunt.

La dependència de la feina, la imparabile hiperactivitat, la velocitat dels canvis, l'abusiva mercantilització i l'individualisme exacerbats són algunes de les qüestions que Enric Balaguer examina capítol a capítol fins a completar una exhaustiva panoràmica del que ha esdevingut la societat contemporània. Diagnòstic a banda, l'assagista també avança algunes idees per afrontar una situació que ens aboca sense remei a l'estret, l'excitació i el neguit. L'observació atenta, la inquietat creativitativa i la renúncia selectiva són alguns dels revulsius que Balaguer apunta per afrontar la desorientació del nostre temps.

Sentiments perduts

Narrativa

Paradisos d'aigua

Alba Sabaté

Finalista del premi Pere Calders
Proa. Barcelona, 2006.

Anna Tomàs

Hi ha lliçons que, per poder-les aprendre, necessiten anys i, fins i tot, una vida sencera. La por, la incomprensió i la inseguretats fan

que, massa sovint, ens limitem a viure emmanillats a les barreres mesquines del costum. Alba Sabaté (Manresa, 1962), professora de llengua i literatura catalanes, ha estat guardonada amb el premi de poesia Miquel Martí i Pol i ha publicat poemes a la revista *Reduccions*. Ara ens presenta la seva primera novel·la, una obra punyent i arriscada sobre la incapacitat de donar i rebre amor.

Paradisos d'aigua és la història de l'Esther, una dona de quaranta-dos anys que, després d'una separació traumàtica i una llarga temporada tancada en si mateixa, torna a obrir-se a la vida. Gràcies a la nova feina en una perruqueria del barri de la Ribera, coneixerà tot un seguit de personatges i viurà un seguit d'experiències que li faran recuperar el gust per les coses, com també sentiments que

creia perduts per sempre. El camí, però, no serà fàcil. I és que, per poder sentir-se a gust amb els altres, cal prèviament haver-se acceptat a un mateix.

De ritme pausat i prosa treballada, amb magnífiques pinzellades líriques, el llibre aprofundeix en els sentiments d'una dona que, com moltes persones avui dia, viu ancorada al passat del seu cos. Creuen que la solució és viure el dia a dia

i oblidar. Vet aquí l'equívoc, conscient o inconscient. Les ditades de sutge que portem incrustades a l'ànima no marxen per si soles. Només si esclouem el passat i l'acceptem, podrem mirar endavant.

Ple de matisos, com tota gran novel·la, el debut literari de Sabaté defuig els vicis dels llibres d'autoajuda i la carrincloneria per oferir-nos un fresc acurat de les pors i els anhels contemporanis.